

**Overzicht interpretatie- en wijzigingsbesluiten CCvD
BRL9500 Energieprestatieadvies (inclusief ISSO-publicaties)**

versie 19 mei 2016

<i>Beoordelingsrichtlijn / deel</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Vigerende versie BRL</i>	<i>Onderdeel</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Type besluit</i>	<i>Ingangsdatum</i>
Oorspronkelijk document			Wijzigings- of interpretatiebesluit CCvD			
BRL9500-00 + Wijzigingsblad	Energieprestatieadvies algemeen deel	31-08-2011+ WB 01-08-2015	paragraaf 6.1	Kwaliteit van uitvoering van werkzaamheden door derden	Interpretatie	6.6. 2013
BRL9500-01 + Wijzigingsblad	Energie-index bestaande woningen en woongebouwen	31-08-2011 + WB 01-08-2015	Paragraaf 4.6.5	Bijlage 4	Interpretatie	07.04.2016
			Toelichting op Collegebesluit CB06102014-01	Geldigheidstermijn vakbekwaamheid EPA-adviseur/-opnemer	Interpretatie	07.04.2016
BRL9500-02 + Wijzigingsblad	EPA-maatwerkadvies bestaande woningen	30-09-2011 + WB 01-08-2015	-	-	-	Nvt
BRL9500-03 + Wijzigingsblad	Energie-etiket utiliteitsgebouwen, basismethode	31-08-2011 + WB 01-08-2015	-	-	-	Nvt
BRL9500-04 + Wijzigingsblad	EPA-maatwerkadvies bestaande utiliteitsgebouwen	30-09-2011 + WB 01-08-2015	-	-	-	Nvt
BRL9500-06 + Wijzigingsblad	Energie-etiket utiliteitgebouwen, detailmethode	31-05-2014 + WB 01-08-2015	-	-	-	Nvt
Oorspronkelijk document			Wijzigings- of interpretatiebesluit CCvD			
<i>ISSO-publicatie</i>	<i>Uitgave</i>	<i>Vigerende versie publicatie</i>	<i>Onderdeel</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Type besluit</i>	<i>Ingangsdatum</i>
ISSO-publicatie 75.1	Handleiding energieprestatie advies utiliteitsgebouwen	2013	Paragraaf 6.9.1	Winkelfuncties	Wijziging	1.1.2014
			Hoofdstuk 7	Labelplicht in kleine industriegebouwen	Interpretatie	07.04.2016
			7.11 Voorbeeld 2	Toekennen hulpfuncties labelplichtig / niet-labelplichtig deel	Interpretatie	07.04.2016
ISSO-publicatie 75.2	Handleiding EPA-maatwerkadvies utiliteitsgebouwen	2014	-	-	-	-
ISSO-publicatie 75.3	Formulestructuur energieprestatie	2014	-	-	-	-

	advies utiliteitsgebouwen: formulestructuur					
ISSO-publicatie 82.1	Energieprestatie woningen: Energie-Index Rapport	2015	6.7.3.2	Nieuwe gaskeurlabel	Interpretatie	07.04.2016
			6.7.3.2	CW-klasse	Interpretatie	07.04.2016
			6.5.5.2	Infiltratie in relatie tot gebouwafmetingen	Interpretatie	07.04.2016
			6.5.3	Renovatiejaar (Nader Voorschrift)	Interpretatie	07.04.2016
ISSO-publicatie 82.2	Handleiding EPA-maatwerkadvies woningen	2014	-	-	-	-
ISSO-publicatie 82.3	Formulestructuur EI en maatwerkadvies woningbouw	2014	-	-	-	-

Toelichting op het overzicht:

Dit overzicht geeft een overzicht van de genomen wijzigings- of interpretatiebesluiten door het CCvD ten aanzien van BRL9500 Energieprestatieadvies en bijbehorende ISSO-publicaties. Certificaathouders en/of certificatie-instellingen zullen, tenzij er een overgangstermijn wordt vermeld, vanaf de in de laatste kolom van het overzicht, genoemde ingangsdatum, volgens de vigerende BRL+ eventuele interpretatie- en vaststellingsbesluiten over aanvullingen en/of wijzigingen moeten werken.

Een wijzigingsbesluit heeft betrekking op een gedeeltelijke wijziging van of aanvulling op een bestaande Beoordelingsrichtlijn. Uitgangspunt daarbij is dat het gaat om kleine wijzigingen die de kwaliteit van het certificaat ten goede zal komen. Deze wijzigingen worden op advies van de Technische Commissie voorgelegd aan en vastgesteld door het CCvD. Wijzigingen van grotere omvang zullen als wijzigingsblad of herziening van de BRL door het CCvD vastgesteld worden.

Een interpretatiebesluit is een nadere toelichting op artikelen of onderdelen van een BRL en wordt vastgesteld door het CCvD. Een interpretatiebesluit wordt genomen als duidelijk is dat er sprake is van een belangrijke kwestie welke herkend wordt door de betrokken belanghebbende partijen.

Hierna worden voor de desbetreffende deelregeling of ISSO-publicatie eerst de **wijzigingsbesluiten**, en vervolgens de **interpretatiebesluiten** weergegeven.

WIJZIGINGSBESLUITEN

Overzicht wijzigingsbesluiten behorende bij ISSO-publicatie 75.1 Energielabelmethodiek Utiliteitsgebouwen versie 2013

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Trefwoord</i>	<i>Paragraaf</i>	<i>Uitleg</i>	<i>Ingangsdatum</i>
12-09-2013	Winkelfuncties	Label, forfaitaire waarde kleine en grote winkels, Verlichting	6.9.1	<ol style="list-style-type: none">1. In de 1e paragraaf wordt nader toegelicht dat zowel van een winkelcentrum of voor een afzonderlijke winkel in het winkelcentrum een Energielabel gemaakt kan worden. Echter bij verkoop of verhuur van een geheel centrum is het effectief en efficiënt om één label te mogen opstellen en hanteren.2. In de alinea met overige aandachtspunten wordt aangegeven dat indien er in een winkel bepaalde aspecten niet aanwezig zijn men uit moet gaan van forfaitaire waarden. In de huidige versie is dit ook het geval. Er wordt in de aangepaste versie bij regeling, ventilatie en verlichting onderscheid gemaakt tussen forfaitaire waarden voor kleinere winkels en grotere winkels. In de huidige methode is dit niet het geval. Het onderscheid in forfaitaire waarden tussen grote en kleine winkels sluit veel beter aan met er gangbaar is bij winkels.3. In de aangepaste versie wordt alle aanwezige verlichting meegenomen, hetgeen leidt tot een eenduidiger resultaat . Eerder werd bij winkels alleen de vaste verlichting meegenomen. Accent verlichting bleef buiten beschouwing. Daardoor kon het voorkomen dat winkels met een minder zuinige verlichtingsinstallatie hierdoor een gunstiger energielabel kregen.	01-01-2014

INTERPRETATIEBESLUITEN

Overzicht interpretatiebesluiten behorende bij BRL9500-00 Beoordelingsrichtlijn Energieprestatieadviesing Algemeen Deel versie 31.08.2011 + WB 01.08.2015

<i>Datum vaststelling</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Trefwoord</i>	<i>Paragraaf</i>	<i>Uitleg</i>	<i>Ingangsdatum</i>
06-06-2013	Kwaliteitsbewaking van uitvoering werkzaamheden door derden	Kwaliteit werkzaamheden derden	paragraaf 6.1	<p>Een 'derde' is een persoon die niet vast deel uitmaakt van de organisatie van de certificaathouder, maar die van de certificaathouder opdracht krijgt om bepaalde werkzaamheden voor hem uit te voeren. De derde maakt dus tijdelijk deel uit van de organisatie van de certificaathouder. Indien in het kwaliteitshandboek van de certificaathouder niet expliciet is aangegeven dat voor een 'derde' andere eisen gelden dan voor een eigen medewerker dan gelden voor die derde dezelfde eisen als voor een medewerker.</p> <p>De derde moet in het 'kwaliteitshandboek' van de certificaathouder zijn opgenomen, met zijn verantwoordelijkheden, bevoegdheden en vakbekwaamheden.</p> <p>Wanneer een certificaathouder de hele opdracht uitbesteedt aan een derde die ook certificaathouder is en die ook de afmelding zal doen, dan is er geen sprake meer van 'werkzaamheden uitgevoerd door derden'. Deze derde (die ook certificaathouder is) voert dan de hele opdracht uit. De derde wordt gecontroleerd door zijn eigen certificatie-instelling. De auditor van de certificatie-instelling die de uitbestedende certificaathouder controleert, hoeft de 'derde' in dit geval dus niet te controleren</p>	06-06-2013

Overzicht interpretatiebesluiten behorende bij BRL9500-01 Beoordelingsrichtlijn Energieprestatieadviesing Energie-Index Bestaande Woningen en Woongebouwen 31.8.2011 + Wijzigingsblad d.d. 01-08-2015

<i>Datum vaststelling</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Trefwoord</i>	<i>Paragraaf</i>	<i>Uitleg</i>	<i>Ingangsdatum</i>
07-04-2016	Energie-indexrapport	Opleveren energie-indexrapport	4.6.5	Het Wijzigingsbesluit WB bij BRL9500-01, bindend verklaard op 1 augustus 2015, bevat de bepaling dat “de certificaathouder aan de opdrachtgever een energie-indexrapport levert dat voldoet aan hoofdstuk 2 van ISSO 82.1 en een ingevuld rapportageformulier volgens bijlage 4 van ISSO 82.1”. Vanwege de introductie van het vereenvoudigde energielabel voor woningeigenaren in 2015 bestaat bijlage 4 echter meer. De tekst in het Wijzigingsbesluit wordt als volgt veranderd. “De certificaathouder levert aan de opdrachtgever een energie-indexrapport dat voldoet aan hoofdstuk 2 van ISSO 82.1”	07.04-2016
07-04-2016	Vakbekwaamheid EPA-adviseur/opnemer	Geldigheidstermijn diploma na inwerkingtreding Nader Voorschrift	Toelichting op Collegebesluit CB06102014-01	Vakbekwame EPA-adviseurs/-opnemers die voor 1 januari 2015 het CITO EPA-examen met goed gevolg hebben afgelegd, mogen vanaf 1 januari 2015 (introductiedatum Nader Voorschrift NEN 7120) nog vijf jaar EPA-werkzaamheden uitvoeren, zonder een tussentijds aanvullend examen af te leggen. In lijn met het eerder genomen Collegebesluit van 29 november 2011 (CB292112011-01) hoeft er dus niet eerder dan 1 januari 2020 een nieuw examen te worden gedaan tegen de dan geldende regelingen in het kader van EPA-certificering.	07-04-2016

Overzicht interpretatiebesluiten behorende bij ISSO-publicatie 82.1 Energieprestatie Woningen: Energie Index Rapport, versie 2015

Datum	Onderwerp	Trefwoord	Paragraaf	Uitleg	Ingangsdatum
07-04-2016	Gaskeurlabel	Nieuw gaskeurlabel, opnameprotocol	6.7.3.2	<p>Met ingang van 26 september 2015 is er een nieuw Gaskeurlabel op de markt, alle nieuwe toestellen met Gaskeur krijgen dit nieuwe Gaskeurlabel. Dit heeft consequenties voor het opnameprotocol in ISSO 82.1.</p> <p>Figuur 1. Voorbeelden Gaskeur label: 1996 – tot 2015 – nieuw label per 26 september 2015</p> <p>Links het Gaskeurlabel van 1996 tot 26 september 2015, rechts het nieuwe Gaskeurlabel per 26 september 2015</p> <p>Verwarming: De EI methodiek moet voor zowel oude als nieuwe toestellen bruikbaar zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tot ca. 1996: Gaskeur HR-label (= HR 100, deellastrendement van 100% op onderwaarde) 1996 – 2015: Gaskeur HR 100 / 104 / 107 Vanaf 2015: Gaskeur HR-label (deellastrendement van 96,5% op bovenwaarde, overeenkomend met de “oude”HR107 eis van een deellastrendement van 107% op onderwaarde. <p>Tapwater: Voor de toestellen die het nieuwe Gaskeur Comfort (met klasse aanduiding) mogen dragen, geldt dat de eisen voor de beoordeling op het comfort en het maximale energiegebruik op het niveau van het HR-ww label (wat werd weergegeven tot 26 september 2015) van toepassing zijn.</p>	07-04-2016
07-04-2016	CW-klasse bij geisers	CW-klasse, geisers	6.7.3.2	<p>Indien er een keuken- of een badgeiser aanwezig is moet ook de CW-klasse worden opgegeven. Als deze niet bekend is wordt voor een keukengeiser een klasse CW-2 en voor een badgeiser klasse CW-3 aangehouden.</p>	07-04-2016
07-04-2016	Infiltratie	Infiltratie	6.5.5.2	<p>In paragraaf 6.5.5.2 worden gebouwafmetingen bij woningen in een appartementencomplex gevraagd, indien een gebouw hoger is dan 13 m. Gebouwafmetingen zijn nodig voor infiltratie de correctie voor de winddruk wordt hiermee bepaald.</p> <ul style="list-style-type: none"> In NEN 8088 betreft dit paragraaf 5.8.1.2 Correctiefactor voor winddruk 	07-04-2016

				<p>In deze paragraaf wordt gesproken over de afmetingen van het gebouw. Voor een vrijstaand gebouw is dit eenvoudig toe te passen. Echter indien we te maken hebben met appartementsgebouwen die tegen elkaar aan zijn gebouwd, zonder ruimte er tussen, moet de afmetingen van deze gebouwen ook worden meegenomen bij het bepalen van de afmeting van gebouwen. De winddruk opbouw zal immers hetzelfde zijn als bij een groot vrijstaand gebouw met dezelfde afmetingen.</p> <p>Er zijn situaties van gebouwen hoger dan 13 m in bijvoorbeeld een stadscentrum waarbij de afmetingen dan bijvoorbeeld wel 700 bij 700 m kunnen worden. Deze moeten dan bij de bestaande bouw worden opgemeten. Om te voorkomen dat hele straten moeten worden opgemeten hebben we als antwoord bij het Nader Voorschrift voorlopig aangegeven dat een maximale breedte en lengte van 50 m wordt opgegeven bij de gebouwaafmetingen, bij hoogte moet wel de daadwerkelijke hoogte worden opgegeven. Hoogte is eenvoudig te bepalen en heeft grote invloed op factor.</p>	
07-04-2016	Definitie renovatiejaar (Nader Voorschrift)	Renovatiejaar	6.5.3	<p>In paragraaf 6.5.3 (ISSO 82.1) wordt gesproken over renovatie. Wat er onder renovatie wordt verstaan is niet voor iedereen helder. Hieronder wordt uitgelegd wat we onder renovatie verstaan.</p> <p>Er is sprake van renovatie als er maatregelen zijn genomen met betrekking tot de verbetering van de luchtdichtheid van de woning. Het betreft dan maatregelen zoals het aanbrengen van isolatiemateriaal (gevel en dak), het vervangen van kozijnen, het vervangen van glas, aanbrengen van dubbele dichting bij ramen en het aanbrengen van compriband bij kozijnen.</p> <p>Indien er isolatiemateriaal is aangebracht zijn de Rc-waarde en U-waarde zijn niet van belang, de Rc-waarde en U-waarde worden elders bij de bouwkundige gegevens ingevoerd.</p> <p>Overigens geldt ook: Indien niet het dak, maar de zoldervloer is geïsoleerd (zolder behoort dan niet tot de rekenzone) volstaat ook de isolatie van de zoldervloer. Indien er een woning is met een doorlopende balkonvloer (denk aan galerijflats), die dus niet in de renovatie meegenomen kan worden telt het oppervlak van de doorsnede van de vloer niet mee in de 90% regel.</p>	07-04-2016

Overzicht interpretatiebesluiten behorende bij ISSO-publicatie 75.1 Energielabelmethodiek Utiliteitsgebouwen versie 2013

Datum vaststelling	Onderwerp	Trefwoord	Paragraaf	Uitleg	Ingangsdatum
07-04-2016	Labelplicht	Labelplicht industriegebou w < 50 m ² met andere gebruiksfuncties	Hoofdstuk 7	<p>In de wet- en regelgeving wordt aangegeven dat alleenstaande gebouwen met een gebruiksoppervlakte van kleiner dan 50 m² niet-labelplichtig zijn. In industriegebouwen (industriefunctie niet labelplichtig) komen ook kantoren voor of andere labelplichtige gebruiksfuncties. Deze moeten van een Energielabel worden voorzien als het gezamenlijke labelplichtige gebruiksoppervlakte 50 m² of meer is. Door RvO is hier een nadere uitleg over gegeven zie hieronder, document staat op de website van RvO , zie ook: http://www.rvo.nl/file/faq-welke-gebouwen-delen-zijn-energielabelplichtigpdf</p> <p>Rijksdienst voor Ondernemend Nederland</p> <p>Welke gebouwen(delen) zijn energielabelplichtig?</p> <p>Een (utiliteits)gebouw moet op een mutatiemoment (verkoop, verhuur, sloop of oplevermoment) voorzien zijn van een energielabel. Het energielabel is verplicht bij gebouwen met de volgende gebruiksfuncties of een combinatie van deze gebruiksfuncties: kantoor, gezondheidszorg (klinisch en niet-klinisch), bijeenkomst, onderwijs, sport (verwarmd en matig verwarmd), logies, cel en winkelfunctie. Uitzonderingen hierop zijn:</p> <p>Nadere uitwerking woningen</p> <p>Nadere uitwerking utiliteit</p> <p>Het is wel toegestaan om, als er een van de hieronder genoemde labelplichtige gebruiksfuncties aanwezig is, van de hieronder genoemde uitzonderingen een energielabel op te stellen, het is echter geen verplichting.</p> <p>Gebouwen met alleen een industriefunctie zijn ook niet verplicht om in geval van een mutatie een energielabel te hebben. Gebouwen waarin naast de industriefunctie ook een andere wel energielabelplichtige gebruiksfunctie aanwezig is, geldt alleen een verplichting voor de labelplichtige delen als het gebruiksoppervlakte van het labelplichtige deel (of combinatie van de gezamenlijke labelplichtige gebruiksfuncties) groter is dan 50 m². De kantoren van 40 m² (gezamenlijk gebruiksoppervlakte) in een industriegebouw zijn dus niet labelplichtig. Het kantoor- en een onderwijsfunctie (gezamenlijk gebruiksoppervlakte kantoor- en onderwijsfunctie van 55 m²) in of bij een industriegebouw zijn wel labelplichtig.</p> <p>Hieronder worden een aantal voorbeelden gegeven van de verschillende voorkomende ruimten in een gebouw en tot welke gebruiksfunctie deze ruimten behoren en of ze daarmee labelplichtig zijn. In tabel 2 zijn er nog meer voorbeelden gegeven van de verschillende gebruiksfuncties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monumenten zoals bedoeld in de monumentenwet of in de provinciale of gemeentelijke monumenten verordening; • alleenstaande gebouwen met een gebruiksoppervlakte kleiner dan 50 m²; • een gebouw dat in gebruik is voor erediensten en/of religieuze activiteiten (kerk en/of moskee); • een gebouw dat ontleend is en vervolgens wordt gesloopt; • een tijdelijk gebouw met een gebruiksduur van maximaal 2 jaar; • een gebouw waar geen energie gebruikt wordt om het binnenklimaat te regelen (trekkershut of gite). 	07-04-2016
07-04-2016	Hulpfuncties	Toewijzing hulpfuncties labelplichtig deel / niet labelplichtig deel	7.11	<p>In voorbeeld 2 (pag. 118) stap 2 staat aangegeven dat de hulpfuncties in een labelplichtig deel naar ratio van het gebruiksoppervlakte verdeeld moeten worden. Dit leidt tot complexe situaties als er in het gebouw ook een niet-labelplichtig deel aanwezig is. Delen in een labelplichtig deel kunnen daarmee niet labelplichtig worden, het verdelen van de oppervlakte van de constructies is ook lastig welk deel van de constructie hoort dan bij het niet-labelplichtige deel en welk deel van de constructies hoort dan bij het labelplichtige deel. Afsproken is de hulpfuncties die in het labelplichtige deel liggen maar die ten behoeve van het labelplichtig en niet-labelplichtigdeel aanwezig zijn, altijd toe te kennen aan het labelplichtige deel.</p>	07-04-2016